

לקוטי תורה • פרשת עקב • מאמר 1

ויאכילך את המן וגו' למען הודיעך וגו'

”והאכילך את המן... למען הודיעך”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/eikev/1](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/eikev/1)

ויאכילך את המן וגוי למען הודיעך וגוי. הנה המן הוא בחיי טל כמ"ש ותעל שכבת הטל והוא טל שעתידי להחיות בו את המתים הוא בחיי רחמים רבים

"והאכילך את המן" וגוי, "למען הודיעך" וגוי. הנה המן הוא בחינת טל, כמו שכתוב: "ותעל שכבת הטל"; והוא הטל שעתידי להחיות בו את המתים, בחינת רחמים רבים,

כמאמר מחיי מתים ברחמים רבים ולהבין מהו בחיי רחמים רבים למעלה הנה כתיב וזרעתי את בית ישראל זרע אדם וזרע בהמה

כמאמר "מחיה מתים ברחמים רבים". ולהבין מהי בחינת רחמים רבים למעלה, הנה כתוב: "וזרעתי את בית ישראל זרע אדם וזרע בהמה".

(בירמיה ס"י ל"א ועמ"ש מזה ע"פ ואלה המשפטים) פי' שיש שני מיני נשמות בחיי אדם ובחיי בהמה.

(בירמיהו, פרק ל"א; וראו מה שכתוב על הפסוק "ואלה המשפטים"). כלומר, יש שני סוגי נשמות: בחינת "אדם" ובחינת "בהמה".

ויוכן זה עם מ"ש פני אריה אל הימין כו' שהוא בחיי אהבה ובמ"א תכתיב אריה שאג מי לא יירא (בעמוס ס"י ב') וגם ימים נוראים נקראים ע"ש אריה

והדבר יוכן על פי מה שכתוב: "פני אריה אל הימין" וגוי, שזו בחינת אהבה; ובמקום אחר כתוב: "אריה שאג מי לא יירא" (בעמוס, פרק ב'). גם ימי הדין נקראים על שם האריה,

כי אריה אותיות יראה והיינו שבחיי אהבה זו של בחיי אריה למעלה הוא מבחיי התגלות גדולתו של הקב"ה ולגדולתו אין חקר שאינו יכול להתלבש תוך עלמין

כי אותיות "אריה" הן אותיות "יראה". כלומר, אהבה זו, בחינת האריה שלמעלה, נובעת מהתגלות גדולתו של הקדוש ברוך הוא; ו"לגדולתו אין חקר", ולכן אין היא יכולה להתלבש בתוך העולמות.

ולכן תפול עליהם אימתה ופחד בהתגלות גדולה זו מצד המקבל שאינו יכול להתלבש בהם בחיי זו ולכן "תפול עליהם אימתה ופחד" בהתגלות גדולה זו, מצד המקבלים, שאינם יכולים להכיל בקרבם בחינה זו.

כמו שהיא למעלה בבחיי אהבה [וע"ד המבואר במ"א המשל מחותם בולט נעשה על השעוה צורת כפי שהיא למעלה, בבחינת אהבה. [וכעין המשל המבואר במקום אחר: מחותם בולט נעשית בשעווה צורת

חותם שוקע כך מהתגלות גדולתו של הקב"ה נמשך למטה בעולמות בחינת יראה] וזהו ענין שירד על המזבח אש בצורת אריה דאכיל כל קרבנין כו'.

חותם שקוע; כך מהתגלות גדולתו של הקדוש ברוך הוא נמשכת למטה, אל העולמות, בחינת יראה. וזהו ענין האש שירדה על המזבח בצורת אריה, "שאוכל את כל הקרבנות" וכו'.

דהיינו בחי' חלב ודם שנכלה ונשרף בהתגלות בחי' זו וע"ז נאמר כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא ששורף ומכלה כל האשים ובחי' אהבה מקבלים כל העולמות מבחי' פני שור שמהשמאל

כלומר, בחינת החלב והדם, שנאכלים ונשרפים כאשר בחינה זו מתגלה. ועל כך נאמר: "כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא", השורפת ומכלה את כל האשות. כל העולמות מקבלים את בחינת האהבה מבחינת "פני שור" שבשמאל,

שהוא בחי' גבורה המעלים ומסתיר בחי' גדולה הנ"ל ואהבה שנמשך מבחי' זו נקרא בשם בהמה לשון נוקבא שמקבלת מפני שור הנ"ל ונק' אהבת עולם מפני שאהבה

שהיא בחינת גבורה, המעלימה ומסתירה את בחינת הגדולה שהוזכרה לעיל. האהבה הנמשכת מבחינה זו נקראת "בהמה", מילה בלשון נקבה, כמו נוקבא, המקבלת מבחינת "פני שור" שהוזכרה לעיל. היא נקראת "אהבת עולם", משום שאהבה

זו באה ע"י העלם והסתרת חיות אלקות שבתוך העולמות והחיות הוא העול' למעלה בתשוקה נפלאה להתעלות ולהתכלל באחד שהוא מקור וחיי החיים בחי' סוכ"ע כמ"ש אל דמי לך כו'

מסוג זה באה בעקבות העלמת והסתרת החיות האלקית שבתוך העולמות; והחיות היא שעולה למעלה בתשוקה נפלאה, להתעלות ולהיכלל באחד, שהוא המקור וחיי החיים, בחינת סוכב כל עלמין, כמו שנאמר: "אל דמי לך" וגו':

קארי תדיר ולא שכיך כו' וכן האדם שמתבונן תמיד בעין שכלו העלם והסתרת חיות אלקות שלכן נקרא עולם מלשון העלם והסתרת מתעורר בתשוקה נפלאה שמשותק ונמשך

"קורא תמיד ואינו שוכך" וגו'. כך גם אדם שמתבונן תמיד בעין שכלו בהעלמת ובהסתרת החיות האלקית — ולכן העולם נקרא "עולם", מלשון העלם והסתרת — מתעורר בתשוקה נפלאה, והוא משותק ונמשך

בטבע למעלה לאור באור החיים ונק' אהבה זו בחי' בהמה רבה ואהבה זוטא שבתוך העולמות והנה בחי' אדם הוא כמ"ש ועל דמות כו' כמראה אדם כו'.

בטבע למעלה, כדי להיות מואר באור החיים. אהבה זו נקראת בחינת "בהמה רבה", והיא גם האהבה הקטנה, אהבה זוטא, שבתוך העולמות. ובחינת אדם היא, כמו שנאמר: "ועל דמות" וגו', "כמראה אדם" וגו'.

דהיינו מארי דאורייתא והוא עד"מ כמו האדם שיש בו רמ"ח אברים ושס"ה גידים. משא"כ אברי בהמה אין בהם מספר זה.

כלומר, בעלי תורה. וזהו, בדרך משל, בדומה לאדם שיש בו רמ"ח אברים ושס"ה גידים; ואילו באיברי הבהמה אין מספר זה.

כך התורה היא רמ"ח מ"ע [מצות עשה] ושס"ה מל"ת [מצות לא תעשה] שהיא בחי' גבוה מאהבה ויראה שאהבה ויראה הם רק גדפין לבד לפרחא לעילא במקום התורה:

כך גם התורה כוללת רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה, והיא בחינה נעלית יותר מאהבה ויראה; שהרי אהבה ויראה אינן אלא "כנפיים", "לעוף למעלה", אל מקום התורה.

2 ב והנה כתיב ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמך בהמות לשון רבים שיש עוד בחי' בהמה שלמעלה מבחי' אדם והיא הנק' בשם בהמה רבה

ב. והנה כתוב: "ואני בער ולא אדע, בהמות הייתי עמך". "בהמות" הוא לשון רבים, משום שיש בחינה נוספת של "בהמה", הנעלית מבחינת אדם, והיא נקראת "בהמה רבה",

שהיא בחי' אהבה רבה שלמעלה מן הדעת המושג ומלוכש תוך העולמות שהוא מבחי' סוכ"ע דכולא קמיה כלא חשיב ממש [והיינו ענין מ"ש בע"ח [בעץ חיים] שער (א"א פ"ד)

שהיא בחינת אהבה רבה, הנעלית מן הדעת המושגת ומתלבשת בתוך העולמות; שכן היא מבחינת סוכ"ע כל עלמין, שלפניו הכול נחשב ממש כאין. [וזהו ענין מה שכתוב בעץ חיים, שער (אריך אנפין, פרק ד),

שכל הפרצופים העליונים של א"א ואו"א [ואבא ואימא] זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] יינקו תחלה מבי' בחי' דדי בהמה ע"ש] ומשם נמשך בחי' רחמים רבים.

שכל הפרצופים העליונים — אריך אנפין, אבא ואמא, ז"א ונוקבא — ינקו תחילה משתי בחינות של "דדי בהמה"; עיין שם. [ומשם נמשכת בחינת רחמים רבים.

דהיינו כמו למשל מלך בשר ודם שמפני גבהותו והתנשאותו על כל השרים והעמים יש בו מדת רחמנות יותר שמרחם על כולם מפני שכולם הם שפלים וגרועים ממנו

כלומר, למשל, מלך בשר ודם: מחמת רוממותו והתנשאותו מעל כל השרים והעמים, מידת הרחמים שבו גדולה יותר, והוא מרחם על כולם, משום שכולם שפלים ונחותים ממנו.

לכן הרחמנות גדולה מאד בעיניו על גודל ועוצם שפלותם וככה ממש כביכול באור אי"ס ביה שהכל בטלים במציאות נגדו ית' וכולא ממש כלא חשיבא קמיה ואפי' [ואפילו] עולמות עליונים

לכן הרחמים שהוא חש כלפיהם גדולים מאוד, לנוכח מידת שפלותם ועוצמתה. וכך ממש, כביכול, באור אין סוף ברוך הוא: הכול בטלים במציאות לפניו יתברך, והכול נחשב ממש כאין לפניו, אפילו העולמות העליונים,

כדכתיב הן שמים לא זכו בעיניו ולכן הרחמנות גדולה מאד עליהם איך שהם שפלים וגרועים בתכלית השפלות נגדו ית' שאפי' [שאפילו] על בחי' גי' [גן עדן] העליון ותחתון נופל בו רחמנות הנ"ל [כמ"ש מזה ע"פ

כמו שכתוב: "הן שמים לא זכו בעיניו". לכן הרחמים עליהם גדולים מאוד, לנוכח שפלותם ונחיתותם המוחלטת ביחס אליו יתברך; עד שאפילו על בחינת גן עדן העליון והתחתון חלה בחינת הרחמים האמורה [כמו שכתוב על הפסוק

כי ההרים ימושו כו'] שענין גי' [גן עדן] הוא שצדיקים יושבים ונהנים מזיו השכינה כו' ואין זה אלא זיו והארה המתפשטת ממנו ית'.

"כי ההרים ימושו" וכו']. עניינו של גן עדן הוא ש"צדיקים יושבים ונהנים מזיו השכינה" וכו'; ואין זה אלא זיו והארה המתפשטים ממנו יתברך.

אבל בו בעצמו ובכבודו לא שיחך זה כלל כי הכל בטלים במציאות נגדו ית' ונכללים ביחודו ואחדותו ואין שם דבר בפ"ע [בפני עצמו] שיפול עליו שם דבר ומהות בפ"ע [בפני עצמו]

אבל בו עצמו ובכבודו אין הדבר שייך כלל; שהרי הכול בטל במציאות לפניו יתברך ונכלל באחדותו ובייחודו, ואין שם דבר בפני עצמו שאפשר להחיל עליו שם של דבר ומהות בפני עצמו,

כמו גי' [גן עדן] כו' [ועמ"ש בד"ה אשירה לה' כי גאה גאה בפ' בשלח בענין עלמא דאתכסיא] ואפילו בחי' עדן שלמעלה מבחי' גן

כגון גן עדן וכו' [ועיינו במה שנכתב במאמר המתחיל "אֲשִׁירָה לַה' כִּי גָאָה גָאָה", בפרשת בשלח, בעניין העולם הנסתר (עלמא דאתכסיא)]. ואפילו בחינת עדן, שלמעלה מבחינת גן ("גן"),

שהיא בחיי חכמה נאמר עליה כולם בחכמה עשית שנחשב בחיי עשיי [עשיה] גשמיות לגבי הקב"ה והרחמנות ע"ז גדולה מאד איך שירדו כ"כ [כל כך] בבחי' מטה להיות נחשב כלא ממש קמיה כנ"ל.

שהיא בחינת חכמה, נאמר עליה: "כולם בחכמה עשית", שכן ביחס להקדוש ברוך הוא היא נחשבת לבחינת עשייה גשמית. והרחמים על כך גדולים מאוד: כיצד ירדו עד כדי כך, לבחינת "מטה", עד שנחשבים כאין ממש לפניו, כנזכר לעיל.

3 ומזה יתבונן המשכיל לעורר חרמים רבים על נפשו דהיינו על ניצוץ אלקות שבו שהוא חלק אלוה

ממעל ממש מבחי' אלקות ואני ה' לא שניתי היה הוה ויהיה ואתה הוא קודם שנברא העולם כו'

מכאן יתבונן האדם המשכיל, כדי לעורר רחמים רבים על נפשו — כלומר, על ניצוץ האלקות שבו, שהוא ממש "חלק אלוה ממעל", מבחינת האלקות: "ואני הו' לא שניתי"; היה, הוה ויהיה; ו"אתה הוא קודם שנברא העולם" וכו'.

והוא אסור וקשור בהבלי עולם המעלים ומסתיר אור האמת ועוסק בהבלי עולם שהם כלא ממש ואפילו עוסק בדברי תורה אי עבד בגין יקריי [יקריה] כו'

והיא אסורה וקשורה בהבלי העולם, המעלימים ומסתירים את אור האמת; והוא עוסק בהבלי העולם, שהם ממש כלא. ואפילו כשהוא עוסק בדברי תורה, "אם עושה זאת בשביל כבודו" וכו',

דהיינו שרוצה להשיג איזה דבר להיות נחשב ליש ודבר הרי לימוד זה מתחת השמש שהכל הכל ורעות רוח וכשיעמיק בענין זה בהתבוננות כאו"א [כל אחד ואחד] לפי מה שהוא יודע ומכיר אי"ע [את עצמו]

כלומר, הוא מבקש להשיג דבר-מה כדי להיחשב ל"יש" ולמציאות; הרי לימוד כזה הוא "תחת השמש", שם "הכול הכל ורעות רוח". וכאשר יעמיק להתבונן בעניין זה, כל אחד לפי מה שהוא יודע ומכיר על עצמו,

כי ידע אינש בנפשיה יעורר רחמים רבים וחמלה יתירה איך שהוא בתכלית השפלות ורחוק מהי בתכלית

שהרי "אדם יודע בנפשו", יעורר רחמים רבים וחמלה יתרה על כך שהוא נמצא בשפלות מוחלטת ורחוק מהי בתכלית.

ובזה תחיי נפשו כתח"מ [כתחיית המתים] ממש שענין תחיית המתים יהיה ע"י טל כמ"ש כי טל אורות טליך והוא טלא דנטיף מפומא דעתיקא כו'

ובכך תחיה נפשו ממש ככתחיית המתים. תחיית המתים תחיה באמצעות טל, כמו שנאמר: "כי טל אורות טליך"; והוא "טל הנוטף מפיו של עתיקא" וכו'.

פִּי שִׁיחִיה הַתְּגָלוֹת אֱלֻקוֹת בְּחַיִּי גִילֹי רַב וְעֵצוֹם מִמִּקּוֹר וְחַיִּי הַחַיִּים אִיס בִּיָּה וְנִגְלָה כְּבוֹד הִי כִּיכ [כל
כך] עַד שֶׁאֶפִּילוֹ בַּמָּקוֹם שֶׁהִיָּה מַעֲט מְזַעֵיר חַיּוֹת וְקִיּוֹם

כְּלוֹמֵר, תִּהְיֶה הַתְּגָלוֹת אֱלֻקוֹת בְּעוֹצְמָה וּבִשְׁפַע רַב, מִמִּקּוֹר הַחַיִּים וּמַחַיִּי הַחַיִּים, אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא; וְיוֹנְגְלָה כְּבוֹד
הוֹיִי בְּעוֹצְמָה כִּזָּאת, שֶׁאֶפִּילוֹ בַּמָּקוֹם שָׁבוּ הָיוּ רַק מַעֲט מְזַעֵיר חַיּוֹת וְקִיּוֹם,

יַעֲוֹרְרוּ וַיַּעֲלוּ לַמַּעֲלָה לַהֲכַלֵּל בְּאֶחָד וּלְהַבְטִיל כְּבִיטוֹל נֹר בְּפָנֵי אֲבוּקָה וַיִּתְקַבְּצוּ מִכָּל הַמִּקְוֹמוֹת הַמוֹדַחִים
שֵׁם וַעֲיִיז יוֹכְלוּ לִקְבֹּל חַיּוֹת רַב לַהֲחַיּוֹת מֵתִים מִפְּנֵי שֶׁנִּשְׁאָר בָּהֶם קִסְטָא דְּחַיּוֹתָא

הֵם יַתְעוֹרְרוּ וַיַּעֲלוּ לַמַּעֲלָה, לַהֲכַלֵּל בְּאֶחָד וּלְהַבְטִיל כְּבִיטוֹל נֹר בְּפָנֵי אֲבוּקָה; הֵם יִתְקַבְּצוּ מִכָּל הַמִּקְוֹמוֹת שֶׁנִּדְּחוּ
אֲלֵיהֶם. וְעַל יְדֵי כֵךְ יוֹכְלוּ לִקְבֹּל חַיּוֹת רַבָּה וּלְהַחַיּוֹת מֵתִים, מִפְּנֵי שֶׁנִּתְרַהֵר בָּהֶם "מִידַת חַיִּים" (קִיסְטָא דְּחַיּוֹתָא).

וְכִכָּה מִמֶּשׁ יַחִיָּה אִישׁ אֶת נַפְשׁוֹ הָאֲסוּרָה וְקִשּׁוּרָה בְּהַבְלִי עוֹלָם וְנִחְשַׁבְתָּ כִּמְ"שׁ וַיִּתֵּן אֶת רִשְׁעִים
קִבְּרוּ וְכִמְאֲרִיזָל [וְכִמְאֲמַר רַבּוּתֵינוּ זְכוּרָנוּם לְבִרְכָּה] רִשְׁעִים בְּחַיִּיהֶם קְרוֹיִים מֵתִים שֶׁאֶפִּילוֹ הַחַיּוֹת שֶׁבָּהֶם כִּמְתָּ

וְכֵךְ מִמֶּשׁ יַחִיָּה אָדָם אֶת נַפְשׁוֹ, הָאֲסוּרָה וְקִשּׁוּרָה בְּהַבְלִי הָעוֹלָם וְנִחְשַׁבְתָּ כִּמְתָּה, כִּמּוֹ שֶׁנִּאֲמַר: "וַיִּתֵּן אֶת רִשְׁעִים
קִבְּרוּ"; וְכִמְאֲמַר חֲז"ל: "רִשְׁעִים בְּחַיִּיהֶם קְרוֹיִים מֵתִים", שֶׁהָרִי אֶפִּילוֹ הַחַיּוֹת שֶׁבָּהֶם נִחְשַׁבְתָּ כִּמְתָּה.

נִחְשַׁב וַעֲיִי הַתְעוֹרְרוֹת בְּחַיִּי רַחֲמִים רַבִּים מִלַּמַּעֲלָה עֲיִיז מִתְעוֹרֵר וּמִתְקַבֵּץ הַחַיּוֹת מִכָּל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ
מַעֲט מְזַעֵר קִיסְטָא דְּחַיּוֹתָא לַמִּקּוֹר וּשְׁרָשׁוּ וַיִּקְבֹּל חַיּוֹת רַב לַהֲחַיּוֹת נַפְשׁוֹ:

וְכֵךְ, בְּאִמְצָעוֹת הַתְעוֹרְרוֹת שֶׁל מִידַת הַרַחֲמִים הַרְבִּים מִלַּמַּעֲלָה, מִתְעוֹרֵר הַחַיּוֹת וְנִאֲסַפְתָּ מִכָּל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מַעֲט
מְזַעֵר שֶׁל "קִיסְטָא דְּחַיּוֹתָא" — מִידָה זְעִירָה שֶׁל חַיִּים — אֶל מִקּוֹרָה וּשְׁוֹרָשָׁה; וְהוּא יִקְבֹּל חַיּוֹת מְרֻבָּה כְּדֵי לַהֲחַיּוֹת
אֶת נַפְשׁוֹ.

4 ג וְהִנֵּה הַמִּשְׁכּוֹת בְּחַיִּי רַחֲמִים רַבִּים הַנִּיֵּל הוּא עֲיִי יִיג מִדּוֹת וְהִינּוּ שֶׁלְּפִי שֶׁהֵם רַחֲמִים רַבִּים בְּלִי גְבוּל

3. וְהִנֵּה, הַמִּשְׁכָּת בְּחִינַת הַרַחֲמִים הַרְבִּים שֶׁהוֹזְכָּרָה לְעֵיל נַעֲשִׂית בְּאִמְצָעוֹת יִיג הַמִּידוֹת [שֶׁל רַחֲמִים]. כְּלוֹמֵר, מִכִּיּוֹן
שֶׁמְדוּבֵר בְּרַחֲמִים רַבִּים בְּלִי גְבוּל,

אִיא לַהֲתַלְבֵּשׁ תוֹךְ הָעוֹלָמוֹת אִם לֹא עֲיִי צִמְצוּמִים דֶּרֶךְ יִיג מִדּוֹת שְׁנוֹתָנִים מִדָּה וְשִׁיעוֹר שִׁיּוּכְלוּ
הָעוֹלָמוֹת לִקְבֹּלוּ [וְזֶהוּ עֲנִין כֶּשֶׁמֶן הַטוֹב כּוֹי

אִי אִפְשָׁר שֶׁהַרַחֲמִים יִתְלַבְּשׁוּ בְּתוֹךְ הָעוֹלָמוֹת אֲלֹא בְּאִמְצָעוֹת צִמְצוּמִים, דֶּרֶךְ יִיג הַמִּידוֹת, שְׁנוֹתָנוֹת לֵהֶם מִידָה
וְשִׁיעוֹר כְּדֵי שֶׁהָעוֹלָמוֹת יוֹכְלוּ לִקְבֹּלָם. [וְזֶהוּ עֲנִין "כֶּשֶׁמֶן הַטוֹב" וְכוּי,

יורד על הזקן כוי וכמ"ש בזהר ח"א [חלק א'] (דפ"ח א') איהו שמן ואיהו טל ויורד על הזקן שנמשך ומתלבש ב"ג מדות שהם בחי' י"ג ת"ד [תיקוני דיקנא]

"יורד על הזקן" וכו'; וכמו שכתוב בזהר, חלק א' (דף פ"ח, א'): "איהו שמן ואיהו טל", והוא "יורד על הזקן"; כלומר, הוא נמשך ומתלבש ב"ג המידות, שהן בחינת י"ג תיקוני דיקנא.

והיינו מ"ש הרמ"ז [הרב משה זכות] בפ"י ויקרא (בדף ט"ו ע"ב) ובפ"י אמרו (בדף צ"ד ע"א) בשם הלק"ת [הלקוטי תורה (להאריז"ל)] פ' תולדות שיש בדיקנא ב' בחינות שערות והפנימית כוי

וזהו מה שכתב הרמ"ז בפירושו על ויקרא (בדף ט"ו, ב') ובפרשת אמרו (בדף צ"ד, א'), בשם לקוטי תורה של האריז"ל, פרשת תולדות: שבדיקנא יש שתי בחינות — השערות והבחינה הפנימית [וכו'];

ע"ש] והיינו כנגד י"ב שבטים ושבת לוי הכולל כולם ולכן אומרים סליחות וי"ג מדות מר"ח [מראש חודש] אלול ואילך שאז הוא זמן התעוררות בחי' הנ"ל.

ראו שם. וזהו כנגד שנים עשר השבטים ושבת לוי, הכולל את כולם. ולכן אומרים סליחות וי"ג מדות מראש חודש אלול ואילך, כי אז הוא זמן התעוררות הבחינה הנזכרת לעיל.

5 וזהו שכתוב רחמיך רבים ה' כמשפטיך חייני שע"י בחינת רחמים רבים נמשך חיות כ"כ [כל כך] עד שאפילו במקום משפטיך חיינו וכמאמרנו כתבנו לחיים טובים וזהו שכתוב

וזהו שכתוב: "רבות רחמיך הוי", כמשפטיך חייני". באמצעות בחינת הרחמים הרבים נמשכת חיות במידה כזאת, שאפילו במקום "משפטיך" היא מחיה; וכפי שאנו אומרים: "כתבנו לחיים טובים". וזהו שכתוב:

כי אברהם לא ידענו וישראל לא יכירנו אתה הוי אבינו פי' כי הוי אבינו הוא בחי' רחמים רבים הנ"ל [י"ל לומר] ע"ד מ"ש הרמ"ז [הרב משה זכות] פ' אמור שם שמציאות אבא מושפע מבחי' הפנימית דדיקנא כוי

"כי אברהם לא ידענו וישראל לא יכירנו, אתה הוי אבינו". כלומר, "הוי אבינו" היא בחינת הרחמים הרבים שהוזכרה לעיל. [אפשר להסביר זאת על פי מה שכתב הרמ"ז בפרשת אמור שם, שמציאות אבא מושפעת מבחינת הפנימיות של הדיקנא וכו'];

ועמ"ש על פסוק זה כי אברהם כוי גבי מגלת אסתר] ולכן אומרים בעשי"ת [בעשרת ימי תשובה] אבינו מלכנו

ועיין כמה שכתוב על פסוק זה, "כי אברהם" וכו', בקשר למגילת אסתר. ולכן אומרים בעשרת ימי תשובה: "אבינו מלכנו".

והוא למעלה ממדרגת האבות שהן הן המרכבה וכמ"ש ושמי הוי' לא נודעתי להם פי' שלא היה להם ידיעה והתחברות בשם הוי' אבינו שהוא בחי' רחמים רבים הנ"ל.

ומדרגה זו היא למעלה ממדרגת האבות, שהם עצמם המרכבה. וכמו שכתוב: "ושמי הוי' לא נודעתי להם"; כלומר, לא הייתה להם ידיעה והתקשרות בשם "הוי' אבינו", שהוא בחינת הרחמים הרבים שהזכרה לעיל.

וזהו שכתוב במן שהוא בחי' הטל בחי' רחמים רבים אשר לא ידעון אבותיך שלא היו לאבות ידיעה בו וזהו שכתוב על המן, שהוא בחינת הטל, בחינת הרחמים הרבים: "אשר לא ידעון אבותיך", שכן לאבות לא הייתה ידיעה בו.

(ועיין מזה ברבות במדבר רפ"א ס"פ ראה פי' אחרי ס"פ כ"ב בקהלת רבה בפ' ברבות הטובה דצ"ג ע"ב). למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה וגוי.

(ועיין על כך ברבות, במדבר, ריש פרק א'; סוף פרשת ראה; פרשת אחרי, סוף פרק כ"ב; ובקהלת רבה, בפרשת "ברבות הטובה", דף צ"ג ע"ב). "למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה" וגוי.

פי' ע"ד מה שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] כל האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו כי לא בזה יחיה האדם.

פירוש, על דרך מה שאמרו חז"ל: "כל האומר אין לי אלא תורה, אפילו תורה אין לו". שהרי לא בזאת יחיה האדם.

פי' האדם עילאה שעל דמות הכסא כו' ע"ד מאמרז"ל [מאמרו רבותינו זכרונם לברכה] ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים אלא כי על כל מוצא פי הוי' וגוי' דהיינו ע"י התבוננות שמשכיל ומתבונן שהתורה היא מוצא פי הוי' ודבורו של מקום ואורייתא וקוב"ה [וקודשא בריך הוא] כולא חד

פירוש, האדם העליון שעל דמות הכיסא וכו', על דרך מאמר חז"ל: "ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים". אלא "כי על כל מוצא פי הוי'" וגוי'; כלומר, על ידי התבוננות, כשהאדם משכיל ומתבונן בכך שהתורה היא מוצא פי הוי' ודיבורו של מקום, ו"אורייתא וקודשא בריך הוא כולא חד".

והוא ענין טל תורה כמאמרז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] כל העוסק בתורה טל תורה מחייהו שהוא מבחי' סוכ"ע אלא שנתגשם באותיות גשמיות על הספר בדיו [ועמ"ש מענין טל תורה בד"ה האזינו השמים כו' תזל כטל אמרתי ובד"ה יחיינו מיומים]

וזהו ענין "טל תורה", כדברי חז"ל: "כל העוסק בתורה, טל תורה מחייהו"; והוא מבחינת סוכב כל עלמין, אלא שנתגשם באותיות גשמיות על גבי הספר, בדיו. [ועיינו במה שנכתב בענין טל תורה במאמר המתחיל "האזינו השמים" וכו', "תזל כטל אמרתי", ובמאמר המתחיל "יחיינו מיומים"].

וזהו למען הודיעך פי' על ידי המן יודע לך זה שהוא בחי' טל אשר לא ידעון אבותיך כנ"ל ואעפ"כ [ואף על פי כן] ויאכילך שנתגשם עד שדכו במדוכה. ומזה תבין ענין התורה שהוא מוצא פי הוי' כנ"ל רק שירדה ונתלבשה כו'.

וזהו "למען הודיעך": כלומר, באמצעות המן יודע לך הדבר — שהוא בחינת טל, "אשר לא ידעון אבותיך", כנזכר לעיל; ואף על פי כן "ויאכילך", שכן נעשה גשמי עד כדי כך ש"דכו במדוכה". ומכאן תבין את עניין התורה, שהיא "מוצא פי הוי'", כנזכר לעיל, אלא שירדה והתלבשה וכו'.

ולכן על ידי זה יחיה האדם [ועיין עוד בפירוש כי על כל מוצא פי כו' בזהר פ"ת דפ"א ע"ב פקודי רנ"ג א' נשא קכ"ב ב' קכ"ג א' ויחי דר"ג ע"א]:

ולכן על ידי כך יחיה האדם. [ועיינו עוד בפירוש "כי על כל מוצא פי" וכו' בזהר, Parshas Yisro, page 81b; .Pekudei, 253a; Naso, 122b and 123a; Vayechi, page 203a]

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/eikev/1

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק